

RANST, PERTENDONCKSTRAAT 20 FASE 1

Nota proefsleuvenonderzoek: Programma van maatregelen.

RAPPORT NR. 1237

Titel

Nota proefsleuvenonderzoek Ranst, Pertendonckstraat 20 fase 1: Programma van maatregelen

Auteur(s)

Mitchell van Baal & Jeroen Verrijckt

Erkende archeoloog

2015/00053 - Jeroen Verrijckt

Projectnummer J. Verrijckt

2022-640

Projectnummer Onroerend Erfgoed

2023B376

Plaats en datum

Beerse, 6/03/2023

INHOUD

Inhoud.....	2
1 Administratieve gegevens	3
2 Gemotiveerd advies	4
2.1 Aanleiding vooronderzoek.....	4
2.2 Resultaten vervolgonderzoeken	4
2.2.1 Proefsleuvenonderzoek.....	4
2.1 Impactbepaling van de geplande werken.....	6
2.2 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen.....	6
3 lijst met figuren.....	9
4 Lijst met tabellen.....	9
5 bibliografie	9

1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode J. Verrijckt		2022-640
Projectcode Onroerend Erfgoed		2023B376 (PS)
Locatie	Provincie	Antwerpen
	Gemeente	Ranst
	Deelgemeente	Broechem
	Straat	Pertendonckstraat 20
Kadastrale gegevens	Gemeente	Ranst
	Afdeling	3
	Sectie	B
	Percelen	93P en 74N2
Coördinaten	Noordoost	X: 166.133 Y: 208.135
	Noordwest	X: 166.020 Y: 208.181
	Zuidoost	X: 166.108 Y: 208.017
	Zuidwest	X: 166.042 Y: 208.008
Oppervlakte plangebied		Ca. 14.805 m²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 14.805 m²
Erkend Archeoloog		2015/00053 - Jeroen Verrijckt

2 GEMOTIVEERD ADVIES

2.1 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek met ingreep in de bodem kadert in de uitvoering van het programma van maatregelen zoals opgemaakt in de archeologienota Ranst, Pertendonckstraat 20: Verslag van Resultaten, met ID 20466 en projectcode 2021J177. Deze archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de geplande bouw van woningen en een nieuwe supermarkt aan de Pertendonckstraat 20 in Broechem (Ranst). Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

2.2 Resultaten vervolgonderzoeken

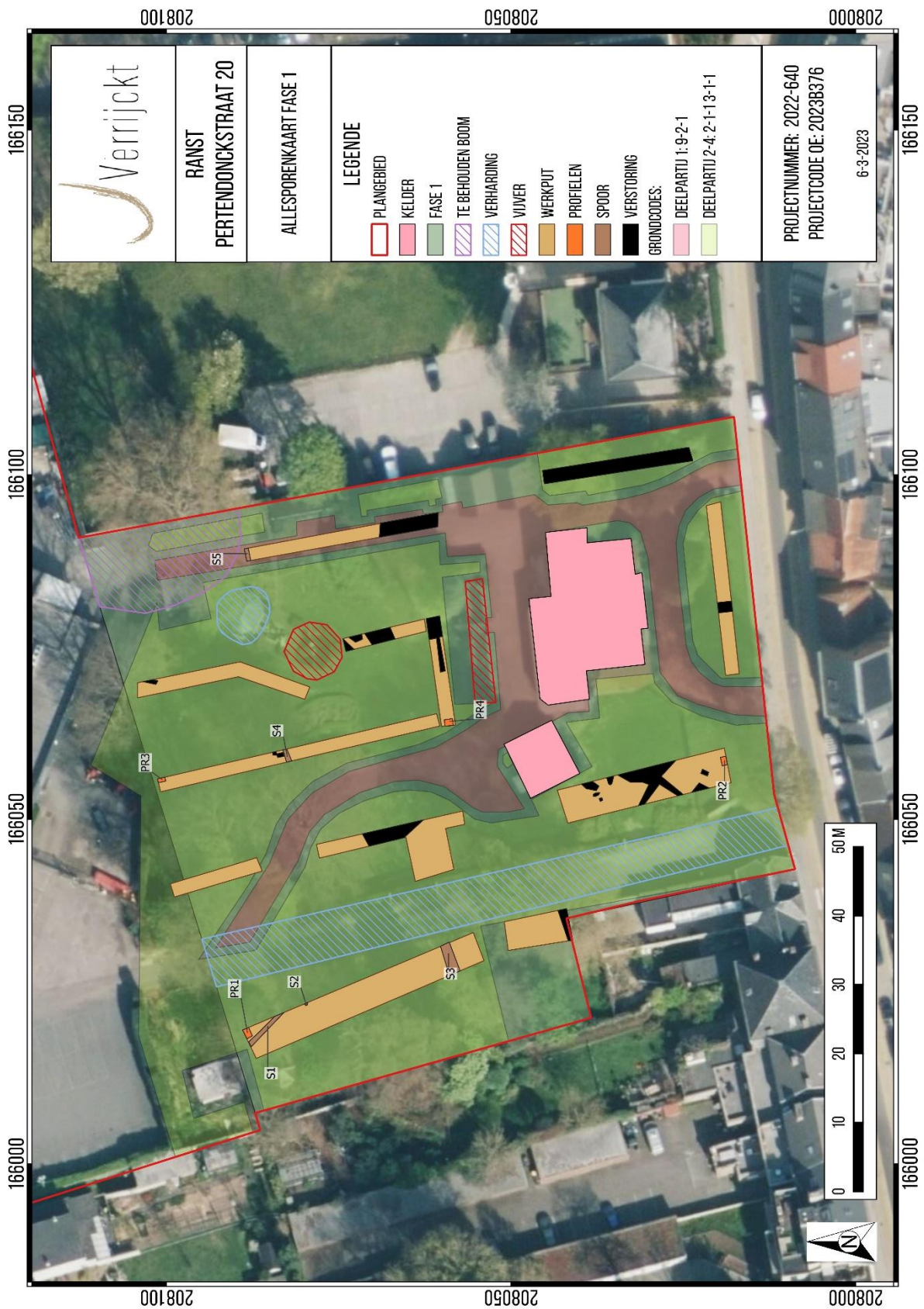
2.2.1 Proefsleuvenonderzoek

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd een Ap-C bodemopbouw aangetroffen.

Het archeologisch vlak varieerde van hoogte tussen 10,90 m en 11,86 m +TAW waarbij het centraal-noordelijk gedeelte het laagst ligt en het zuidoostelijk gedeelte het hoogst. Dit volgt grosso modo het bestaande reliëf. Het vlak werd op ca. 100 cm aangetroffen onder het maaiveld.

Tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem zijn enkele antropogene sporen aangetroffen.

In totaal zijn er vijf spoornummers uitgedeeld aan vier verschillende greppels en een kuil. Deze greppels zijn niet in verband te brengen met de grenzen van de huidige kadastrale percelen of perceelsgrenzen zoals zichtbaar op 18de en 19de eeuw historisch kaartmateriaal. Er werden geen vondsten aangetroffen in deze sporen. Gelet op hun vulling en situering onder de Ap2-horizont, kunnen deze sporen vermoedelijk in de pre-middeleeuwse tot middeleeuwse periode geplaatst worden. Enkel S3 betreft een jongere greppel, welke vermoedelijk sub-recent van aard is gezien de overeenkomsten met de bovenste Ap-horizont.

Figuur 1: Allesporenkaart van de proefsleuven fase 1

2.1 Impactbepaling van de geplande werken

De opdrachtgever plant op het terrein nieuwbouw. De nieuwbouw bestaat uit 15 loten voor ééngezinswoningen in het noorden van het plangebied. Deze hebben alle een voetafdruk van 56 m². Voor het overige wordt tussen de gebouwen verharding, tuinen en bomen aangelegd. Voor de verharding wordt zowel asfalt, beton, niet-waterdoorlaatbare klinkers en grasdallen gebruikt.

In het zuiden wordt een nieuw gebouw voor het grootwarenhuis aangelegd met een oppervlakte van ca. 2.500 m². De rest van dit zuidelijke gedeelte wordt verhard en er wordt ook een groenzone aangelegd.

De precieze diepte van de verstoringen is momenteel nog niet bekend. Voor het ganse plangebied kan wel gesteld worden dat verharding doorgaans op een diepte tussen 40 en 50 cm onder het maaiveldniveau (-mv) gelegen is. Indien er funderingen in sleuven zijn aangelegd is de diepte doorgaans 80 tot 100 cm -mv, bij paalfunderingen is dit uiteraard dieper. Alle nutsleidingen zijn wel reeds aanwezig.

2.2 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen

Fase 1:

Het proefsleuvenonderzoek te Ranst, Pertendonckstraat 20 fase 1 leverde geen archeologische relevante sporen op. Hierdoor kan geconcludeerd worden dat er binnen de contouren van het plangebied van fase 1 geen archeologische site aanwezig is. Aangezien er geen archeologische site aanwezig is, is er geen verder archeologisch onderzoek noodzakelijk. Een programma van maatregelen werd hierdoor niet opgemaakt.

Er wordt een advies gegeven om de terreinen behorende tot fase 1 vrij te geven. **Fase 2 dient op een later moment uitgevoerd te worden.**

De resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek binnen deze nota bleken voldoende om het ontbreken van potentieel op kennisvermeerderingen bij verder archeologisch onderzoek te staven. Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. De archeologienota kan, conform de Code van Goede Praktijk, als volledig beschouwd worden.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevallsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerendergoeddecreet. Eventuele toevallsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.

Fase 2:

Fase 2 dient op een later moment nog onderzocht te worden. Doordat het bestaande sleuvenplan het gehele terrein (fase 1 en 2) betreft, is er een aangepast sleuvenplan opgesteld. Van de 14.805 m² van het totale plangebied dient nog ca. 7.839 m² onderzocht te worden.

De aanleg van deze sleuven gebeurt met een graafmachine met een gladde graafbak van 1,80 m tot 2 m breed. Het eerste vlak wordt aangelegd op een eerste leesbaar archeologisch niveau. Indien er meerdere archeologische niveaus aanwezig zijn, wordt elk niveau apart geregistreerd en

gewaardeerd. Het dekkingspercentage dient aangevuld te worden met kijkvensters, om zo een goede inschatting te kunnen maken of er een archeologische site binnen zone fase 2 aanwezig is.

Tabel 1: Overzicht van het aantal proefsleuven

OPPERVLAKTE	LENGTE PROEFSLEUVEN	OPPERVLAKTE PROEFSLEUVEN	DEKKINGSPERCENTAGE
7839 m ²	376M	753 M ²	9,6 %

Een selectie van de sporen wordt gecoupeerd, zodat een beantwoording van de onderzoeksvragen mogelijk is. In diepe sporen zoals waterputten en waterkuilen wordt een boring geplaatst om een evaluatie van de bewaringstoestand en type van spoor mogelijk te maken. Per sleuf wordt machinaal een profielput aangelegd. Deze profielputten worden door een aardkundige beschreven conform de code goede praktijk.

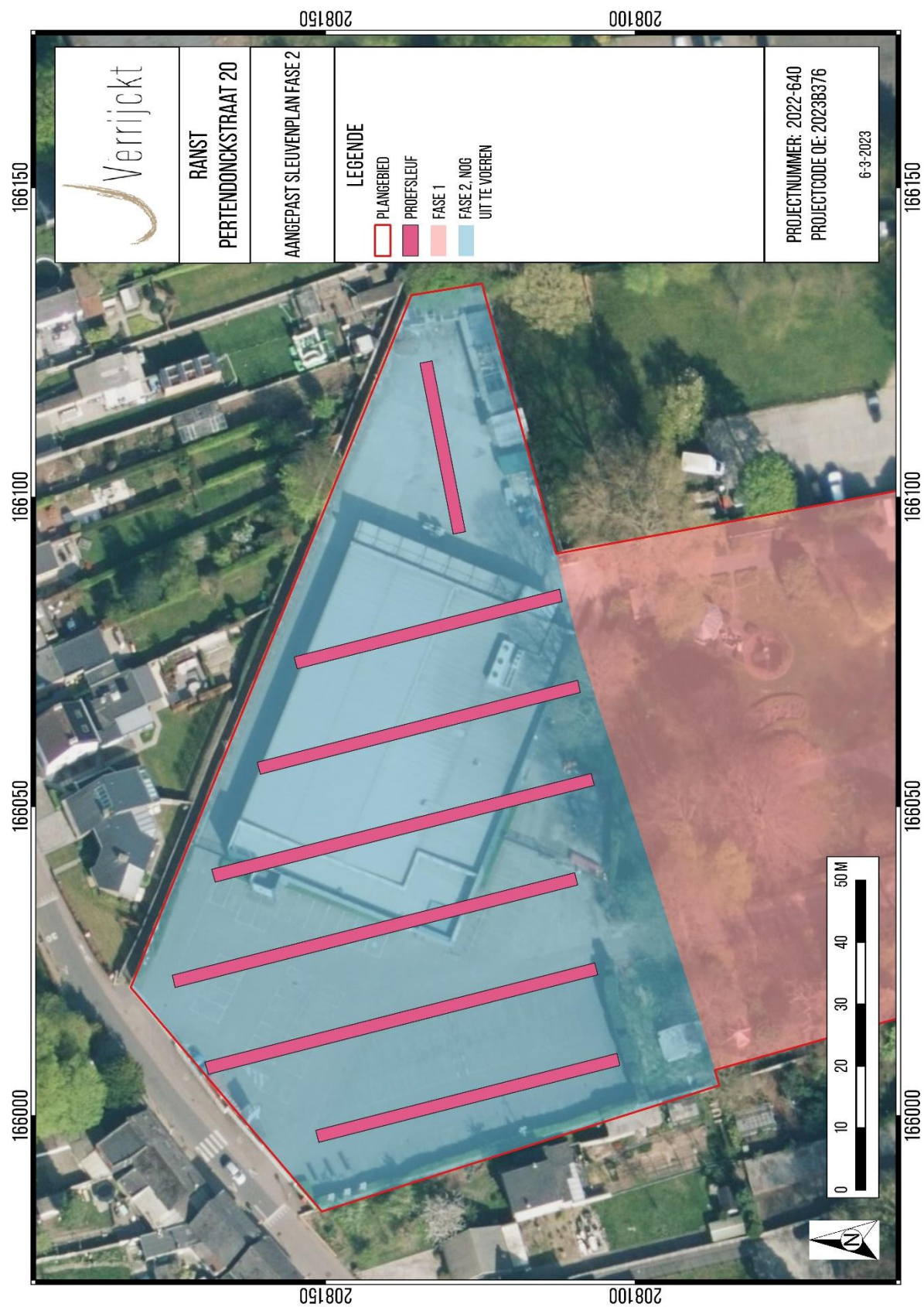
Alle sporen worden onderzocht door middel van een metaaldetector. Hierbij wordt geregistreerd welke sporen een signaal geven. Eventuele vondsten die zich aan de oppervlakte bevinden of aan het licht komen tijdens het couperen worden ingezameld.

Gelet op de archeologische verwachting is de aanwezigheid van een prehistorische site weinig waarschijnlijk, maar kan nooit worden uitgesloten. Hierdoor dient tijdens de graafwerken aandacht te worden geschonken aan eventuele concentraties van lithische artefacten. Indien er lithische artefacten worden aangetroffen, moet er een inschatting worden gemaakt of het om verspreide, losse vondsten gaat of om concentraties van lithisch materiaal. Steentijd artefacten worden individueel ingemeten, ingezameld en bestudeerd door een specialist.

Na afloop van het proefsleuvenonderzoek worden alle aangelegde sleuven en kijkvensters gedicht. Hierbij mag de graafmachine niet over de aangelegde vlakken rijden. Kwetsbare sporen (bijvoorbeeld graven) worden afgedekt door een doek of plastic en worden op een hoger liggend niveau gemarkeerd (bijvoorbeeld door een houten paaltje). Hierdoor kunnen deze sporen bij een eventueel vervolgonderzoek snel opgespoord worden en gevrijwaard worden van eventuele verstoringen.

De veldwerkleider moet voldoen aan de voorwaarden zoals gesteld in de Code Goede Praktijk. Tevens dient de veldwerkleider te beschikken over 150 dagen veldwerkervaring op landelijke sites in de Kempen.

Het onderzoek is succesvol wanneer een gefundeerde uitspraak kan worden gedaan over de aan- of afwezigheid, de aard en omvang van een archeologische site.

Figuur 2: Aangepast sleuvenplan naar aanleiding van de fasering.

3 LIJST MET FIGUREN

Figuur 1: Allesporenkaart van de proefsleuven fase 1	5
Figuur 2: Aangepast sleuvenplan naar aanleiding van de fasering.	8

4 LIJST MET TABELLEN

Tabel 1: Overzicht van het aantal proefsleuven	7
--	---

5 BIBLIOGRAFIE

- BORSBOOM, A. & VERHAGEN, P. 2012. *KNA Leidraad Inventariserend Veldonderzoek Deel: Proefsleuvenonderzoek* (IVO-P). SIKB
- HANECA, K., DEBRUYNE, S., VANHOUTTE, S., & ERVYNCK, A. 2016. Archeologische vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie, Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed 48.
- TOL, A. J., VERHAGEN, P. & VERBRUGGEN, M. 2012. *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek*, KNA-leidraden, Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, Gouda.
- VAN GILS, M. & MEYLEMANS, E. 2019. *Prospecteren naar steentijd artefactensites – versie 1*, agentschap Onroerend Erfgoed.
- Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0), 2019.
- VERMEERSCH, J., VERRIJCKT J. 2021: Archeologienota Ranst, Pertendonckstraat 20: Verslag van Resultaten.